

15.705492
M

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING

No. 310.

Deel XIII.

1 April 1951.

Adres der Redactie:

B. J. LEMPKE, Oude IJselstraat 12^{III}, Amsterdam-Zuid 2 — Nederland

INHOUD: P. van der Wiel: In memoriam Dr D. Mac Gillavry (p. 241). — J. Koornneef: Losse aantekeningen over Hymenoptera (p. 244). — P. J. Brakman: Een drietal zeldzame Carabiden (Col.) uit Walcheren (p. 250). — W. H. Gravestein: Over *Graphosoma italicum* (Muell) (p. 252). — P. L. Ploeger: Trek van *Pieris brassicae* L. op Texel (p. 254). — Literatuur: (p. 255: G. Kruseman). — Korte mededelingen: (p. 243: P. H. van Doesburg Jr.; p. 251: K. Lems, J. F. Kammerer; p. 253: G. S. A. v. d. Meulen, B. J. Lempke; p. 256: G. S. A. v. d. Meulen, M. W. Camping, Bibliotheek).

In Memoriam Dr D. Mac Gillavry

door

P. VAN DER WIEL

DIV. INS.

U.S. NATL. MUSE.

Na een zeer werkzaam leven overleed op 13 Jan. j.l. onze vriend, de Nestor der Nederlandse Entomologen, op bijna 82-jarige leeftijd.

Daar een uitvoerig In Memoriam in het Tijdschrift voor Entomologie zal verschijnen, wil ik hem hier meer in het bijzonder als Coleopteroloog herdenken.

Reeds op jeugdige leeftijd hadden de insecten zijn volle belangstelling, gedurende zijn studietijd werd in de omgeving van Leiden ook ijverig verzameld, niet alleen torren en vlinders, doch ook alle overige insecten. Op latere leeftijd werden zijn collecties Nederlandse vlinders, de libellen en de sprinkhanen aan het Museum te Leiden geschonken.

Hoewel zijn belangstelling in latere jaren zeer speciaal op de kevers en wantsen gericht was, werden toch de sprinkhanen, libellen en andere „verwaarloosde” groepen niet vergeten, en steeds was het zijn streven om de jongere verzamelaars te bewegen, vooral de laatstgenoemde groepen tot onderwerp van hun studie te maken.

Reeds in 1915 had ik het voorrecht met hem kennis te maken en was hij dadelijk bereid, mij met het determineren van mijn vangsten bij te staan; steeds vaker werden mijn bezoeken aan zijn gastvrije woning. Ondanks zijn drukke werkkring als chirurg, wist hij steeds tijd te vinden om ons jongeren te helpen, niet alleen met zijn kennis van de insecten en hun levenswijze, doch tevens met het verstrekken van literatuur uit zijn rijke entomologische bibliotheek.

APR 20 1951

In latere jaren, toen ik hem 's Zaterdagmiddags kwam helpen bij het ordenen van zijn collecties, had ik volop gelegenheid van zijn kennis te profiteren en de mijne te verrijken; dikwijls werd hij dan voor een spoedoperatie weggeroepen, maar teruggekeerd had hij het voorrecht zich weder dadelijk op zijn onderhanden voorwerp te kunnen concentreren; geen tijd werd onbenut gelaten!

Vele excursies, ook die van de Insectenclub der Ned. Natuurhistorische Vereeniging, mocht ik met hem maken, en bijna steeds gelukte het hem om bijzondere vangsten te doen, waarvan de unica voor de Standaard-collectie van Dr EVERTS werden afgestaan. Van zelf sprekend bestond er een hechte band met Dr EVERTS, de „generaal” der Nederlandse keverkundigen!

's Zomers trok hij met zijn gezin naar „Landvrede” te Nunspeet en zijn vrienden waren ook aldaar steeds van harte welkom om de omstreken van Nunspeet te exploreren. Zo herinner ik mij o.a. de vangst van *Harplus rufus* Brüggem. in een diepe stijlwandige kuil te Nunspeet (in aantal); vanzelfsprekend werden de vrienden gewaarschuwd, en zo had ik ook het geluk, deze zeldzame soort in aantal te vangen. Ook de vangst van Liodiden op de schuine vlakken van een tent op het grote grasveld voor het huis gelukte uitstekend (de Liodiden worden in 't algemeen zeer weinig waargenomen; zij leven in of aan ondergrondse paddestoelen en verschijnen slechts tegen zonsondergang een uurtje boven de grond, zij vliegen dan enige tijd rond en zitten gaarne op de toppen van het ijle gras in dennenbossen en op onbebouwde terreinen), om de tien minuten werd de tent geïnspecteerd en diverse zeldzame soorten werden zo verzameld.

Steeds was hij er ook op uit om collecties van overleden of „ontrouwe” entomologen in veiligheid te stellen, in zijn eigen collectie werden o.a. de navolgende kever-collecties opgenomen: die van Mr A. F. A. LEESBERG, A. VAN DEN BRANDT, VAN LUYK en P. H. VAN DOESBURG.

In de loop der jaren werd door hem een enorm materiaal bijeengebracht. Jammer, dat hij zich niet meer moeite getroost heeft met het prepareren van zijn vangsten. Hij stamde echter uit de oude school en het prepareren werd destijds als bijzaak beschouwd. Tegenwoordig wordt het materiaal gelukkig zo zorgvuldig mogelijk geprepareerd, de hieraan bestede tijd spaart men bij het determineren voor een groot deel weer uit, terwijl de collecties er veel ordelijker uitzien.

In de loop der jaren had hij ook heel veel kever-materiaal uit Ned.-Indië ontvangen, waarbij ook vele zeldzaamheden; deze collectie werd — evenals zijne vorige collecties — aan het Zoölogisch Museum te Amsterdam geschonken.

Bij zijn verhuizing van Amsterdam naar Bergen-N.H. nam ik op zijn verzoek op mij om de kevercollectie te ordenen en gereed te maken ter plaatsing in het Zoölogisch Museum te Amsterdam. Nog steeds is door allerlei omstandigheden dit enorme werk niet beëindigd, hoewel het einde toch in het gezicht komt.

Ook in Bergen stond de gastvrije woning weer voor de vele vrienden open en steeds was het een genoegen, in de aangename sfeer van het gezin door te brengen; niet weinig werd de gezelligheid verhoogd ook door de opgewektheid waarmede Mevrouw MAC GILLAVRY haar veelomvattende taak verrichtte.

Met Dr MAC GILLAVRY verliezen wij een vriend, die steeds gereed stond om zijn rijke kennis en tijd voor anderen ter beschikking te stellen ; steeds zal ik met dankbare herinnering aan hem blijven denken.

Amsterdam Z.-1, Gerard Terborgstraat 23, Februari 1951.

Een merkwaardige afwijking bij *Tenthredo scrophulariae* L. Op 15 Augustus 1950 ving ik in de tuin van mijn vader te Baarn een bladwesp, *Tenthredo scrophulariae* L., die een grote merkwaardigheid vertoont. Het dier bezit namelijk tussen de beide rechtervleugels een extra-vleugel die, hoewel wat kleiner dan de achtervleugel, hier vrijwel het spiegelbeeld van is. De vleugeladeringen van de beide vleugels zijn volkomen vergelijkbaar, zoals op bijgaande foto te zien is.

3 × vergroot.

V. B. WIGGLESWORTH vermeldt in zijn *Principles of Insect Physiology* (1939) onder : „Abnormalities of regenerations : Reduplication” o.a. het volgende : „The most frequent abnormality in regeneration is for the organ to be duplicated or even triplicated at the tip. When this occurs, the arrangements always conform to BATESON'S law : The parts lie in one plane ; the inner branch forms a mirror image of the normal”.

Het komt mij voor dat bij genoemde vleugelafwijking iets dergelijks in het spel is. Verder laat ik de beoordeling van dit geval gaarne aan meer deskundigen op dit gebied over.

Rest mij nog mijn dank te betuigen aan Dr G. BARENDRECHT, die het dier voor mij determineerde.

P. H. VAN DOESBURG Jr., Weerdsingel O.Z. 68 bis, Utrecht.